
BÁTAINÉ BALOGH ERZSÉBET

Közkincs Kerekasztal a szekszárdi kistérségben

A Szekszárd-tolnai kistérség Tolna megye legnagyobb területű és lakosság-számú kistérsége. 26 településünk közül 3 város – köztük a megyeszékhely – azonban a községek fele 1000 lakos alatti. A feladatellátás eloszlása és a szolgáltatások elérhetősége ebből kifolyólag az egyes településen nagyon eltérő a közművelődés, kultúra területén is.

A Közkincs Kerekasztal 2007-ben alakult meg. A megalakulás koordinálását és az azt támogató pályázat elkészítését és lebonyolítását a Többcélú Társulás Munkaszervezete vállalta fel.

A Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás megalakulása óta fontosnak tartja a kistérség kulturális és közművelődési fejlesztését. A fejlesztések és egyéb tevékenységek során mindig figyelembe vettük, hogy a kulturális fejlesztés is része a területfejlesztésnek. Ezen elv alapján folyamatosan kapcsolatokat építettünk és ápolunk a térségben kultúrával, közművelődéssel foglalkozó szervezetekkel. A társulási megállapodásban is megfogalmazásra kerültek a kulturális, közművelődési feladatok: a nyilvános könyvtári feladatok magasabb színvonalú ellátásának közös szervezése, térségi közművelődési tevékenységek koordinálása, térségi identitás erősítése, kulturális örökség őrzése. A Társulási Tanács döntéshozásának megkönnyítése érdekében 2008 áprilisa óta működik a Közoktatási és Kulturális Bizottság, melynek egyik tagja a Közkincs Kerekasztalt képviseli a bizottságban.

A Közkincs Kerekasztal alapító tagjai többségében olyan térségi, megyei érdekelttségű szervezetek munkatársai (megyei könyvtár, megyei múzeum, főiskola, városi művelődési házak), akik hosszú évek óta tevékenykednek a térségben a közművelődés, kultúra területén. Tapasztalataik és kapcsolatrendszerük révén képviselni tudják a térségben dolgozó közművelődési szakembereket.

A Kerekasztal tagsága az évek alatt azután folyamatosan bővült: főleg a közművelődéshez, kultúrához kapcsolódó tevékenységet folytató civil szervezetek képviselőivel, illetve a térség szakembereivel. Programjaink során már a kezdetektől odafigyeltünk arra, hogy minden rendezvényünk, képzésünk, talál-

kozónk teljesen nyílt legyen, minden érdeklődő részt vehessen rajta, minél többen hasznosíthassák az ott elhangzó információkat.

A megalakulás évében a Kerekasztal tevékenységében a legfőbb hangsúly az ismerkedésen, illetve a térség közművelődési helyzetének felmérésén volt. A tagok a maguk területén mind nagy tapasztalattal rendelkező szakemberek, azonban sokszor ugyanazt a helyzetet, problémát egészen más szemszögből látják. A Kerekasztal ennek a sokféleségnek leginkább az előnyeit tapasztalta: elkészült a kistérség közművelődési stratégiája, melynek helyzetelemzése pont e sokszempontú megközelítés miatt lett átfogó. A kulturális adatbázis szintén hiányt pótol, bár megyei szinten korábban is volt hasonló jó gyakorlat.

Kerekasztalunk jellemző munkaformája a Kerekasztal Ülés lett, melyet változó helyszíneken tartottunk és tartunk azóta is, valamint eredményesen működik az elektronikus kapcsolattartás és információáramoltatás is. A feladatok megosztása szakterület és szabad kapacitás függvényében történik a tagok között, a szervezési és pályázattal kapcsolatos feladatokat azonban minden esetben a Többcélú Társulás munkaszervezetének munkatársa látja el.

Térségünkben a három város viszonylag jól ellátott szakemberekkel, ezáltal programokkal is, míg sok településen hiányosságokkal küzdenek e téren. 2008-ban ezért kistérségi komplex programok szervezésével bővült a Kerekasztal tevékenysége, melyek sikeresek voltak, azonban az is bebizonyosodott, hogy ekkora térségben, ennyi település között kerekasztal formában – ahol mindenki önkéntesen, munka mellett vesz részt a tevékenységekben – nagyon nehéz a szervezés és lebonyolítás. Fiatalokat megszólító honismereti programunkba például a térség általános-, majd középiskoláit is bevontuk. Összességében azonban a mi Kerekasztalunk nem rendezvénycentrikus, nem művelődési házak, programszervezők szerepét veszi át, hanem hozzátesz, kiegészíti, koordinálja az eseményeket, hozzásegíti a helyi szereplőket olyan információkhoz, esetleg anyagi forrásokhoz, melyeknek segítségével bővíthetik a közművelődési és kulturális tevékenységet a településeken.

Az utóbbi években sokat lendített a települések kulturális szolgáltatásain a mozgókönyvtári hálózat kiépítése és a szolgáltató helyek fejlesztése is, így az itt dolgozó könyvtárosokat szintén igyekeztünk bevonni a Kerekasztal munkájába, illetve információkhoz, képzésekhez juttatni.

A Kerekasztal működésének fejlődése során végül a hangsúly a képzéseken, tájékoztatáson, információcserén, jó gyakorlatok megismerésén, azaz a képessé tevésen állapodott meg. A Szekszárd Kistérségi Közkincs Kerekasztal nem tömöríti egy óriásszervezetbe a térség összes szakemberét, nem rendez rendezvényeket, hanem lehetőleg a legtöbb kultúrához, közművelődéshez kapcsolódó szakterület bevonásával a helyi szereplőket támogatja abban, hogy minél magasabb színvonalon közvetítsék helyben a kultúrát. Igyekszünk ehhez napra-

kész adatbázist, aktuális képzéseket, szakmai támogatást és megbízható háttérrel biztosítani. A Kerekasztal Ülések rendszeres megtartásával és az éves kulturális szakmai nappal a közös tapasztalatcserére és ismerkedésre is lehetőséget biztosítunk. Tapasztalataink szerint az itt kialakuló kapcsolatok hosszú távon is segítik a szakemberek munkáját. Fontosnak tartjuk, hogy legyen egy olyan állandó pont, ahol összefutnak az információk, működik adatbázis, ahol lehet segítséget, információt kérni, esetünkben ez a Többcélú Társulás munkaszervezete.

Hogy miért érdemes a munkát évről évre folytatni? Azért a településért, amelyik ismét megrendezi a téli előadásorozatot, most már saját erőből, de megerősítést még tőlünk kér. Azért az iskoláért, amelyiknek könyvtárosa külön levélben köszönte meg, hogy csatlakozhatott a honismereti napokhoz, mivel évek óta nem volt anyagi lehetőségük semmilyen program megvalósítására. Azokért a lelkes amatőr alkotókért, akiknek munkáiból fantasztikus sikerű kiállításokat rendeztünk. És minden olyan alkalomért, amikor szakemberek, fiatalok, felnőttek összeülnek, majd a tartalmasan eltöltött néhány óra után kellemes élményekkel és hasznos információkkal gazdagodva távoznak.

Összefoglalóan elmondható, hogy a szekszárdi kistérségben a Közkinccs Kerekasztal működésével 2007 óta fejlődött a közművelődési szereplők közötti kapcsolat. A szakemberek jobban megismerték egymást, elindult bizonyos mértékű térségi gondolkodás, programok közös szervezése, illetve egy motívum mentén történő felfűzése. A kulturális adatbázis és szolgáltatásjegyzék szintén az egymás megismerését segítette, illetve használata által a rendezvényeken előtérbe kerültek a térségi szereplők, fellépők. Részben szakmai képzéseinknek köszönhetően a közművelődési szakemberek eredményesen készítenek és valószínűleg meg pályázatokat, melyekhez a továbbiakban is szakmai segítséget kívánunk nyújtani, különös figyelemmel azokra a településekre, akik elnyerték az „Integrált Közösségi Szolgáltató Tér” címet.

Végül lássuk, mit gondol erről a Közkinccs Kerekasztal egyik alapító tagja:

„A Közkinccs Kerekasztal 3 éves tevékenysége előrelépést, összerendezettebb működést eredményezett a szekszárdi kistérség kulturális életében.

Kezdeti lépésként elkészült a kistérségben folyó közművelődési tevékenységek összegyűjtése, elemzése, majd erre alapozottan a fejlesztési lehetőségeket megmutató kulturális koncepció.

Felpezdült a szakemberek közötti párbeszéd, információcsere és széles kulturális információs bázis teremtődött. A települések és a közművelődési intézmények számára ma már folyamatosan és elektronikusan is elérhető információk állnak rendelkezésére a közművelődés térségi dokumentumairól, eseményeiről, a kulturális és közösségi célú pályázatokról.

A településeken elhelyezett egységes formátumú Közkincs táblák folyamatosan tájékoztatják a települések lakosságát is közérdekű és kulturális eseményekről.

Elkészült és folyamatosan bővül a szekszárdi kistérség értékeit bemutató Értéktár.

Közművelődési szakembereink kompetenciáit, tudását évről évre tematikus továbbképzések keretében erősítjük, bővítjük.

A „Közkinccsé tesszük” előadássorozat útján a kistérség településeinek lakói közelebbről is megismerkedhettek a térség értékeivel, érdekességeivel, az ifjúság pedig a kistérségi honismereti napok keretében bővíthette tudását lakóhelyéről és erősítette kötődését szűkebb környezetéhez.

Az évenként megrendezett évadzáró Kulturális Szakmai Nap keretében bemutatkozhattak egymásnak a települések képviselői, kulturális és civil szervezetei, tapasztalatokat cserélhettek, új módszerekkel ismerkedhettek.

A Közkincs Kerekasztal szakmai véleményező szerepkörével jól segítette a Többcélú Társulás Tanácsa döntéseinek előkészítését is.

A Közkincs Kerekasztal eddig elért eredményeit szeretnénk a jövőben is megtartani, illetve a Kerekasztal tagjainak és tevékenységének bővítésével, új források bevonásával tovább gazdagítani és színesíteni kulturális életünket.”